Perusopetuksen oppilaiden kansalliset oppimistulokset PISA 2022 -tutkimuksessa

Juhani Rautopuro
Tutkimusprofessori
Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto
Koulutuksen arvioinnin dosentti (HY)

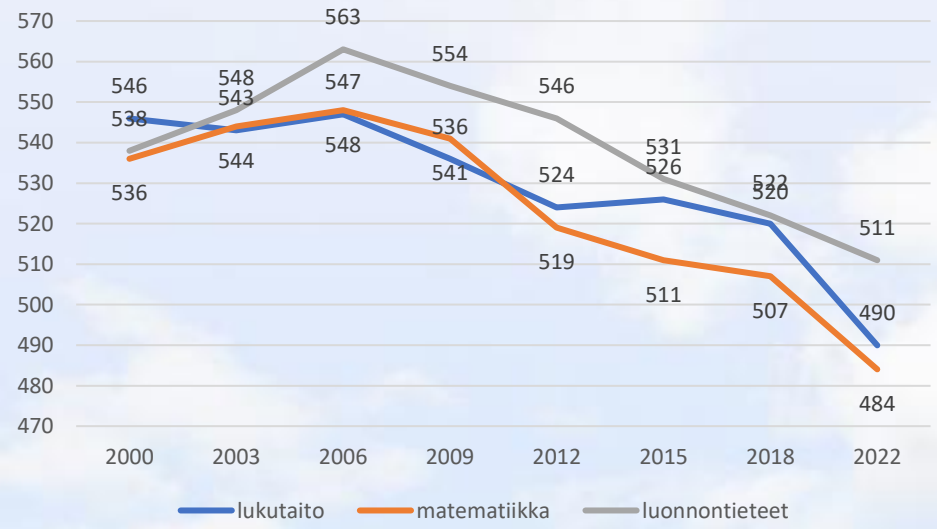
Sivistysvaliokunta 23.2.2024

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
KOULUTUKSEN TUTKIMUSLAITOS

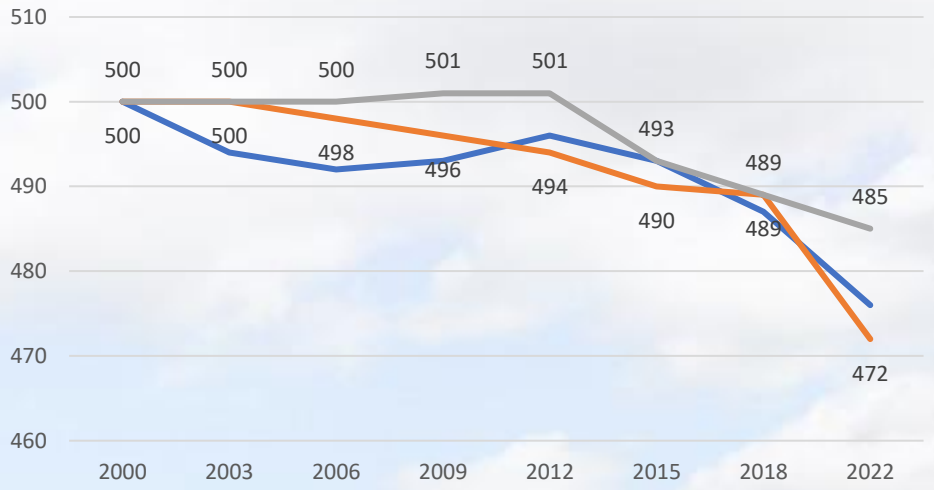

Ajankohtaista

Suomen PISA-pistemäärien kehitys 2000-2022

OECD-maiden PISA-pistemäärien kehitys 2000-2022

Year	2000 (32) Lukeminen		2003 (41) Matematiikka		2006 (56) Luonnontiede		2009 (65) Lukeminen		2012 (65) Matematiikka		2015 (72) Luonnontiede		2018 (79) Lukeminen		2022 (81) Matematiikka	
	All	OECD	All	OECD	All	OECD	All	OECD	All	OECD	All	OECD	All	OECD	All	OECD
Lukeminen	1.	1.	1.	1.	2.	2.	3.	2.	6.	3.	4.	2.	3. - 10.	1. - 6.	13. - 28.	7. - 12.
Matematiika	4.	4.	2.	1.	2.	1.	6.	2.	12.	6.	13.	7.	12. - 18.	7. - 13.	12. - 23.	8. - 20.
Luonnontiede	3.	3.	1.	1.	1.	1.	2.	1.	5.	2.	5.	3.	6. - 10.	3. - 5.	8. - 10.	4. - 6.

Ajankohtaista (jatkuu)

- Polarisoitumiskehitys jatkuu
- Koulujen väliset erot pieniä, mutta kasvussa
- Alueelliset erot?
- Sosioekonomisen taustan vaikutuksen kasvu
- Sukupuolten väliset erot

Mistä mahtaa olla kysymys?

- Digitalisaatio?
- Maahanmuuttotaustaiset oppilaat?
- Pandemia?
- Ilmiöoppiminen, inkluusio, itseohjautuvuus?

Elaborointitaito/(terve) talonpoikaisjärki kadonnut?

”Mikään ei ole petollisempaa kuin ilmeinen tosiasia.”-Sherlock Holmes

Koulutuksen ohjausjärjestelmän muutos Suomessa: Kontrollista ohjaukseen

Peruskoulu 1972

Keskitetty kontrolli ja päätöksenteko (1970- ja 1980 luku)	**”Vallan hajauttaminen” (1990-luvulta lähtien)**

Oppimistulosten arviointi (perusopetus)

Perusopetuslaki:

- *Koulutuksen järjestäjillä* on vastuu arvioida tarjoamansa koulutuksen laatua ja tehokkuutta
  ➔ **ulkopuolinen riippumaton oppimistulosten arviointi (Perusopetuslaki)**
- Koulutuksen tasa-arvon toteutuminen: sukupuoli, koulun opetuskieli, alueelliset erot, sosioekonominen tausta jne.
- **Koulutusjärjestelmän toimivuus ja tehokkuus (laadunvalvonta)**

Oppimistulosten arviointi Suomessa (yleissivistävä koulutus)

OKM: Koulutuksen järjestäjää velvoittavia

Kansalliset arvioinnit (Karvi)	OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) KTL (konsortiot TY & HY, TK)	International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA) KTL
Karvi (aiemmin OPH) - oppimistulosten kehittymisen seuranta (https://karvi.fi/) ARVIOINTISUUNNITELMA!	**The Programme for International Student Assessment (PISA)** **15-vuotiaiden** nuorten avaintaidot. Kolmen vuoden välein tutkimuksen pääarviointialue (lukutaito, matematiikan osaaminen, luonnontieteellinen osaaminen) vaihtuu. (HUOM! Kansalliset optiot, englannin kieli mukaan 2025)	**TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study)** **PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study)** **ICILS (International Computer and Information Literacy Study)**

Otospohjainen arviointi!!!

Ei standardoituja testejä perusopetuksessa

Ei valtakunnallisia päättökokeita perusopetuksen loppuvaiheessa.

Ei koulujen rankinglistoja (oppilaita ei treenata testejä varten!)

Arviointien suhde opetussuunnitelmaan

Mitä PISA mittaa?	Mitä IEA:n tutkimukset mittaavat?
Lähtökohta: miten 15-vuotiaat nuoret hallitsevat tulevaisuuden kannalta keskeisiä avaintaitoja: Oppilaiden taitoja ja valmiuksia selvitetään mahdollisimman todenmukaisissa, arkielämän ja tulevaisuuden tarpeita muistuttavissa tilanteissa.	**Lähtökohta**: mitä **opetussuunnitelmien** mukaan eri maissa on tarkoitus opettaa, mitä todellisuudessa opetetaan ja miten on opittu (opetussuunnitelmamalli): • tarkoitettu opetussuunnitelma • toimeenpantu opetussuunnitelma • toteutunut opetussuunnitelma

- **Päämäärä**: **Kansallisten osaamisjakaumien** mahdollisimman luotettava selvittäminen (ranking on analyysien sivutuote)
- Varsinkaan PISA-tulokset eivät kerro suoranaisesti maan koulutuspolitiikasta tai siitä, mitä kouluissa tehdään oikein tai väärin. ***Tuloksiin näyttäisi ainakin Suomessa vaikuttavan valtavasti enemmän se, mitä tapahtuu koulujen ulkopuolisessa yhteiskunnassa.***
- Joihinkin oppilaskyselystä saatuihin tietoihin on suhtauduttava varauksella (esim. vanhempiensa koulutustaso, 15-vuotiaiden muisti päivähoidosta jne.)

OECD:n PISA-tutkimuksen tulokset Suomen osalta 2009—2022 ja tavoitteet 2022—2025

	2009 toteutuma	2012 toteutuma	2015 toteutuma	2018 toteutuma	2022 tavoite toteuma	2025 tavoite toteuma
Lukutaito	536	524	526	520	530—550 490	530—550 ?
Matematiikka	541	519	511	507	530—550 484	530—550 ?
Luonnontiede	554	546	531	522	530—550 511	530—550 ?

Talousarvioesitys 2024: **Pääluokka 29** » 10.Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö

Kiitos mielenkiinnostanne !

juhani.rautopuro@jyu.fi

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
KOULUTUKSEN TUTKIMUSLAITOS